

УДК 159.9

Литвиненко Н. – ст. гр. БП-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ

Науковий керівник: к. психолог. н., доцент Вишньовський В.В.

Litvinenko N.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

FEATURES OF FAMILY EDUCATION OF SEEN

Supervisor: Vishnyovsky V.V.

Ключові слова: секс; підлітковий вік; виховання.

Keywords: sex; teenage; education.

Серед сучасних педагогічних проблем однією з суспільно важливих є зниження віку початку неповнолітніми статевого життя, що супроводжується зростанням кількості штучного переривання вагітності, розширенням діапазону венеричних захворювань та появою серед школярів матерів-одиначок. Статеве виховання включає відомості про сексуальність, включаючи інформацію про планування сім'ї, про всі аспекти сексуальності індивіда, в тому числі: про зовнішній вигляд оголеного тіла, сексуальної орієнтації, статевого задоволенні, цінностях, прийнятті рішення про статевого зв'язку, спілкуванні, закладі знайомства, взаєминах, інфекції, що передаються статевим шляхом, і як уникнути їх. Культура статевого життя - частина культури суспільства. Безліч різноманітних обставин спричинили те, що психо-сексуальна культура виявилася досить низькою. Ситуація, що склалася, сприяє виникненню проблем, які у свою чергу значно впливають на психіку, здоров'я і особисте щастя. Соціалізація сексуальної поведінки проявляється в засвоєнні сексуальних і суспільних норм, в сексуальній культурі, яка обумовлена статевим вихованням і сексуальною просвітою, в сексуальному досвіді.

Щодо засвоєння аспектів статевого виховання, то у підлітків фізіологічне дозрівання має неабияке значення при появі нових психологічних утворень. По-перше, ці дуже відчутні для самої дитини зміни роблять його об'єктивно більш дорослим і є одним із джерел відчуття власної дорослості, яке з'являється ґрунтуючись на уявленні про свою схожість з дорослими. По-друге, статеве дозрівання стимулює розвиток інтересу до протилежної статі, появу нових відчуттів, почуттів та переживань. Міра внутрішньої зайнятості і зосередженості дитини на нових відчуттях і переживаннях, їхнє місце в його житті визначається як широкими соціальними умовами, так і конкретними індивідуальними обставинами життя, особливостями його виховання. [1]

Негативно впливати на життя, поведінку підлітка можуть книги і кінофільми, призначені лише для дорослих. Все це разом, а також розмови з ровесниками про проблеми кохання і статі провокують розвиток підвищеного інтересу до інтимного боку людських стосунків, еротичних тенденцій. Домінуючим і специфічним новоутворенням в особистості підлітка є уявлення про себе, і вже не як про дитину. Особливе місце у статевому вихованні належить родині, де дитина щодня знайомиться з великою кількістю взірців і форм поведінки батьків у різних ситуаціях. Найважливішими завданнями сім'ї у статевому вихованні є: виховання жіночності та мужності, статеві просвіта і сексуальне виховання, формування досвіду нестатевої

любові, підготовка до виконання численних подружніх ролей у майбутній власній родині. [2]

Спираючись на великий досвід багатьох країн, сексуальне виховання можна (і, очевидно, потрібно) умовно поділити на п'ять етапів.

Перший (з 2 до 7 років) містить у собі пізнання власного «я», початкові поняття про будову свого тіла, отримання правдивих і найбільш повних (природно, з урахуванням віку) відповідей на запитання: чим відрізняється від мене «вона» («він»), звідки з'являються на світ діти?

На другому етапі (з 8 до 11 років) раніше отримана інформація повинна бути уточнена, конкретизована; необхідно допомогти дитині упорядкувати свої знання. Так, щоб уникнути психологічної травми, дуже важливо ще задовго до першої менструації пояснити дівчинкам, які зміни відбуваються в їхньому організмі. У свою чергу, і хлопчики повинні знати про це (маючи поняття про стан своїх однокласниць, їм буде простіше дотримуватися визначених правил поведінки).

Третій етап (з 11 до 13 років) вже майже зовсім дорослий, оскільки підлітки повинні бути в курсі практично всіх питань, у тому числі про статеві відносини. До того ж у цей час з'являються перші симпатії, складаються пари. І тут важливо не тільки дати їм якусь додаткову інформацію з фізіології людини, але й ґрунтовно опрацювати моральну і правову сторони взаємин.

На четвертому (з 14 до 18 років) і п'ятому (після 19 років) етапах відбувається зміцнення і часткова реалізація фізіологічної ролі чоловіка і жінки, перші інтимні контакти, устанавлюються стабільні відносини між партнерами [3]

Статеве виховання - одна із складових морального, тому, відповідно, за його відсутності, неможливо вважати особистість всебічно розвинутою, високодуховною, гармонійною. Тривалий час існувала хибна думка, що питання інтимних стосунків між чоловіком і жінкою вирішується приватно, індивідуально. Тому активне, відкрите обговорення цієї теми і пропагування знань, навіть із науковим підґрунтям, неетичне, непристойне, до того ж - сприяє породженню хворобливої цікавості до статевих стосунків, психічних відхилень і вад. На сучасному етапі розвитку суспільства одним із серйозних і першочергових завдань школи є формування в учнів правильних духовних установок, прищеплення толерантного ставлення до однолітків, зокрема і протилежної статі, виховання культури чистих і справжніх взаємин між статями. кожного підлітка повинний бути сформований моральний ідеал родини, розуміння її цінності і необхідності для людини. Родина є основою життєвого благополуччя, тому що вона сприяє збереженню здоров'я, полегшує перенесення життєвих труднощів.

Список використаної літератури:

1. Studfiles. Статеве виховання підлітків у сім'ї [Електронний ресурс: <https://studfiles.net/preview/5252836/>], доступ вільний, 2012.
2. Навчальні матеріали онлайн. Статеве виховання і підготовка до статевого життя. [Електронний ресурс: https://pidruchniki.com/1898082635025/pedagogika/stateve_vihovannya_pidgotovka_simeynogo_zhittya], доступ вільний, 2019.
3. Освіта.ua. Статеве виховання школярів: особливості, специфіка, поради. [Електронний ресурс: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/pedagog/13860/>], доступ вільний, 2018